

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bt.II.688/2019/5.

A határozat szintje: törvényességi jogorvoslat

A tanács tagjai: . Molnár Gábor Miklós, a tanács elnöke

. Vaskuti András, előadó bíró

. Krecsik Eldoróda, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2019. október 17.

Az ügy tárgya: közlekedés biztonsága ellen elkövetett vétség és más bűncselekmény

Terhelt: ...

Elsőfok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 2019. január 18., 14.B.10.393/2018/4., ítélet, nyilvános előkészítő ülés

Az indítvány előterjesztője: Legfőbb Ügyész

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a közlekedés biztonsága ellen elkövetett vétség és más bűncselekmény miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslati indítványt elbírálván megállapítja:

a Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.B.10.393/2018/4. számú ítéletének a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát megállapító rendelkezése törvénysértő.

... terhelttel szemben kiszabott 1 (egy) év közúti járművezetéstől eltiltás tartamát 6 (hat) hónap közúti járművezetéstől eltiltásra enyhíti.

A jogorvoslati eljárás során felmerült 20.440 (húszezer-négyszáznegyven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

1.

[1] A Budapesti VI. és VII. Kerületi Ügyészség a B.VI-VII.K.2488/2017/7. számú, 2017. december 15.

napján kelt és a Budapesti II. és III. Kerületi Bírósághoz 2018. február 20. napján érkezett vádiratában ... terheltet közlekedés biztonsága ellen gondatlanságból elkövetett vétséggel [Btk. 232. § (1) bekezdés, (4) bekezdés I. fordulat] és közérdekű üzem működése gondatlan megzavarásának vétségével [Btk. 323. § (1) bekezdés, (5) bekezdés] vádolta.

- [2] A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2018. február 26. napján kelt és 2018. március 14-én jogerőre emelkedett 3.B.III.297/2018/2. számú végzésével megállapította az illetékessége hiányát és az ügyet áttette a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz.
- [3] Az ügyész a Be. 502. § (1) bekezdése alapján indítványt tett a büntetés mértékére, tartamára arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmények elkövetését beismerne. Az ügyész indítvány a Btk. 50. § (1)-(3) bekezdése alapján 280 napi tétel pénzbüntetés kiszabására, illetve a Btk. 55. §-a alapján a közúti járművezetéstől 6 hónapra történő eltiltásra irányult.
2.
- [4] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2019. január 18. napján megtartott nyilvános előkészítő ülésen meghozott és aznap jogerőre emelkedett 14.B.10.393/2018/4. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki közlekedés biztonsága ellen elkövetett vétségben [Btk. 232. § (1) bekezdés, (4) bekezdés I. fordulat] és közérdekű üzem működésének megzavarása vétségében [Btk. 323. § (1) bekezdés, (5) bekezdés]. Ezért öt halmazati büntetésül 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte - az egy napi tétel összegét 1.000 forintban állapította meg - továbbá 1 évre eltiltotta a közúti járművezetéstől. A pénzbüntetés megfizetésére részletfizetést engedélyezett és rendelkezett a pénzbüntetésnek a meg nem fizetés esetére történő átváltoztatásáról. Az ítélet a kihirdetése napján jogerőre emelkedett.
3.
- [5] A megállapított tényállás szerint ... terhelt nyugdíjas, havi nyugdíjának összege 110.000 forint. Nős, feleségének a nyugdíja szintén 110.000 forint. A lakcíme szerinti ingatlan a tulajdonát képezi, továbbá 6 millió forint megtakarítása van. 1980 óta rendelkezik „B” kategóriás vezetői engedéllyel, azóta közlekedési balesete nem volt. 1992-ben tüdő műtéten esett át, azóta rendszeresen jár kontrollra. Büntetlen előéletű.
- [6] ... terhelt 2017. április 17-én 12 óra 21 perckor ... úton közlekedett, a ... HÉV kereszteződésének irányába a ... forgalmi rendszámú, Opel Corsa típusú személygépkocsival, nappali, természetes fényviszonyok között, napos időben, gyenge forgalom mellett. Az útnak ezen a szakaszán az úttal közel párhuzamosan - a terhelt menetirányához képest a köztúttól jobbra - van kiépítve a HÉV vonala, amelyen két, ellentétes irányú járműforgalmat bonyolító sín pár van elhelyezve. A terhelt által igénybe vett úttest - közvetlenül az általa megközelített útkereszteződés előtt - két forgalmi sávból áll. A baloldali sáv egyenes tovább-haladásra, a jobb oldali pedig jobbra, a HÉV síneken keresztül kanyarodásra szolgál. A terhelt a jobb oldali forgalmi sávban közlekedett azzal a szándékkal, hogy útját a HÉV-síneken történő áthaladás után a ... utca irányában folytatja tovább.
- [7] A HÉV átjáró előtti útszakaszon a következő közúti jelzések vannak elhelyezve a terhelttel azonos irányban közlekedő járművezetők számára: „Besorolás rendjét jelző tábla”, alatta „Sorompó nélküli vasúti átjáró” közúti jelzőtábla, amely alatt egy kiegészítő tábla jelezte, hogy az átjárót fénysorompó biztosítja. Közvetlenül az átjáró előtt „Elsőbbségadás kötelező” és „Két vagy több vágányú vasúti átjáró kezdete” közúti jelzőtábla, valamint - ebben az időpontban meghibásodás nélkül üzemelő - fénysorompó is el volt helyezve. A terhelt az adott környéken helyismerettel rendelkezett, az átjáró forgalmi rendjével tisztában volt. A ... forgalmi rendszámú személygépkocsi jobb hátsó ülésén a terhelt felesége utasként foglalt helyet.
- [8] Ugyanebben az időpontban **személy 1**, az általa vezetett, ... pályaszámú, és ... viszonylatszámú HÉV szerelvénnel a terhelttel azonos irányban közlekedett. A legközelebbi HÉV megállótól elindulva - elsőbbségi helyzetben - éppen behaladni szándékozott a vasúti átjáró területére.
- [9] A terhelt a HÉV átjárót az ebben a forgalmi helyzetben a tőle elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztva közelítette meg, ezért nem volt tisztában azzal, hogy a fénysorompó számára ebben az időpontban piros fényjelzést ad. A terhelt a piros fényjelzésre történő behaladásával és jobbra

kanyarodásával kialakuló veszélyhelyzetet **személy 1** már - az általa megkezdett vészfékezés ellenére - nem tudta elhárítani, ezért az ekkor 23,9 km/h-s sebességgel haladó HÉV szerelvény első kocsija nekiütközött a ... forgalmi rendszámú személygépkocsi jobb oldalának. A személygépkocsi ennek hatására saját függőleges tengelye körül megpördült és a HÉV szerelvénytől - annak haladási irányát tekintve - jobbra az úttesten került nyugalmi helyzetbe. A baleset során személyi sérülés nem történt, de anyagi kár keletkezett. Magatartásával a terhelt a vasúti és a közúti közlekedés biztonságát veszélyeztette.

- [10] A baleset azért következett be, mert ... terhelt megszegte a KRESZ 39. § (1) bekezdésében, a 39. § (3) bekezdés c) pontjában és a 39. § (5) bekezdés b) pontjában foglalt közúti közlekedési szabályokat.
- [11] A terhelt az ütközést követően - anélkül, hogy a rendőrhatóságot értesítette volna, és a rendőri intézkedést megvárta volna - annak ellenére, hogy a helyszínen maradásra és a rendőri intézkedés szükségességére az ott jelenlévő személyek többször felszólították, illetve figyelmeztették, a személygépkocsival elhagyta a helyszínt. Ezzel a magatartásával megszegte a KRESZ 58. § (3) bekezdésében foglalt közúti közlekedési szabályt.
- [12] Az ütközés következtében a HÉV forgalomban 12 óra 21 perctől 13 óra 42 percig üzemzavar keletkezett, amely miatt a ... állomások között kimaradt egy teljes és egy részmenet. Az üzemzavar következtében továbbá késve indult 14 vonat, összesen 132 perc késéssel, késve érkezett továbbá 19 vonat, összesen 229 perc késéssel.

II.

1.

- [13] A jogerős ügydöntő határozat ellen a legfőbb ügyész jelentett be jogorvoslatot BF.253/2019/4. számon a Be. 667. § (1) bekezdése alapján. Ebben kifejtette, hogy a Be. 565. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján, amennyiben a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, akkor nem szabhat ki hátrányosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat hátrányosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. A Pesti Központi Kerületi Bíróság megszegte ezt a rendelkezést, amikor a 14.B.10.393/2018/4. számú ítéletében előkészítő ülésen, az ügyészi indítványban szereplő 6 hónapra történő eltiltásnál hosszabb tartamban állapította meg a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát. A törvénysértő jogerős határozat más jogorvoslattal nem támadható.
- [14] A bűnösséget beismerő nyilatkozat előkészítő ülésen történő elfogadása esetén az ügyészség által indítványozottnál hátrányosabb büntetés kiszabása nem tekinthető a súlyosítási tilalom megsértésének, így nem tartozik a Be. 649. § (2) bekezdésében szereplő eljárási szabálysértések közé, ezért fülvizsgálati eljárás alapja nem lehet.
- [15] A legfőbb ügyész mindezekre figyelemmel azt indítványozta, hogy a Kúria - a Be. 669. § (1) bekezdése alapján - a törvénysértést állapítsa meg. Egyúttal azt is indítványozta, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.B.10.393/2018/4. számú ítéletét - a Be. 669. § (2) bekezdése alapján - változtassa meg és ... terhelttel szemben kiszabott 1 év közúti járművezetéstől eltiltást 6 hónapra enyhítse.

2.

- [16] A Kúria a Be. 668. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a legfőbb ügyész képviselője a jogorvoslati indítványt az írásbeli indítvánnyal egyezően fenntartotta. A terhelt és a védő a jogorvoslati indítvánnyal egyetértett.

III.

- [17] A legfőbb ügyész indítványa alapos.
- [18] A Be. 667. § (1) bekezdése alapján a legfőbb ügyész a törvényesség érdekében jogorvoslatot

jelenthet be a bíróság törvénysértő jogerős ügydöntő határozata ellen. A (2) bekezdés b) pont második fordulata szerint nincs helye a jogorvoslat bejelentésének, ha a törvénysértés felülvizsgálati eljárás útján orvosolható.

- [19] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja alapján eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a súlyosítási tilalom (Be. 595. §) megsértésével hozta meg. A másodfokú eljárás általános szabályairól szóló, a Be. LXXXII. Fejezetében írt súlyosítási tilalom a Be. garanciális rendelkezése és kivételt határoz meg a felülbírálat terjedelmének általános szabályai alól. Alapvető tartalma, hogy a terhelt és a védő részére lehetővé teszi a fellebbezési jog kockázat nélküli gyakorlását, és kizárja azt, hogy a fellebbezés folytán, alapvető, érdemi kérdésekben a terheltre hátrányosabb másodfokú bírósági határozat szülessen akkor, ha az elsőfokú bíróság ítéletét csak a terhelt javára szóló fellebbezés támadta.
- [20] Az általános értelmező rendelkezések között meghatározott Be. 10. § 15. pont (3) bekezdése szerint hátrányosabb döntésnek, büntetésnek, intézkedésnek vagy erre irányuló indítványnak kell tekinteni azt a döntést, büntetést, intézkedést vagy indítványt, amely további kötelezettséget állapít meg, jogot korlátoz, illetve ezekre irányul. A hátrányosabb döntés, büntetés, intézkedés, indítvány hatóköre más, mint a súlyosítási tilalom. Nem csak a súlyosítási tilalomba ütköző esetekre vonatkozik, hanem annál lényegesen tágabb körben érvényesül. Az eljárás különböző szakaszaiban egyaránt megjelenő, valójában a tisztességes eljárás és a jogbiztonság egyik elemét alkotó szabálynak tekintendő.
- [21] A Be. a súlyosítási tilalom megsértésének esetére lehetővé teszi a másod- vagy harmadfokú, illetve a megismételt eljárásban a Be. 634. § (1) bekezdésében írt rendelkezés megsértésével hozott jogerős (ügydöntő) határozat felülvizsgálati indítvánnyal történő támadását. A felülvizsgálat a hátrányosabb tartalmú egyéb - így az első fokon jogerős - törvénysértő határozat támadására ez okból nem vehető igénybe.
- [22] A Be. 502. § (1) bekezdése szerint, ha az előkészítő ülés megtartásának nincs akadálya, az előkészítő ülés megkezdése után a bíróság felhívására az ügyész ismerteti a vád lényegét, megjelöli a vádat alátámasztó bizonyítási eszközeit és indítványt tehet a büntetés vagy intézkedés mértékére, illetve tartamára is arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri. A Be. 565. § (2) bekezdése pedig előírja, hogy amennyiben a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki hátrányosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat hátrányosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. A Be. ez utóbbi rendelkezése a Be. LXXX. Fejezetében, „A bűnösséget megállapító ítélet” címszó alatt került elhelyezésre. Nem kétséges, hogy a terhelt nyilatkozata, annak a Be. 603. § (3) bekezdés szerinti elfogadása, majd a (4) és (5) bekezdésben írt eljárási cselekmények megtörténte után a (6) bekezdés alkalmazásával hozott ítélet ügydöntő határozat, és annak jogerőre emelkedése esetén ellene már csak rendkívüli jogorvoslati eszköz vehető igénybe.
- [23] A legfőbb ügyész az indítványában helytállóan hivatkozott arra, hogy a hátrányosabb döntés tilalmának - nem a súlyosítási tilalommal összefüggésben történt - megsértése felülvizsgálati indítvánnyal nem, csak a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslattal támadható.
- [24] Mindezek után már csak az igényelt értelmezést, hogy mi tekinthető hátrányosabb büntetésnek, azaz valóban sérül-e a hátrányosabb büntetés kiszabása tilalmának szabálya az esetben is, ha a bíróság az indítványtól eltérő módon az egyik büntetés mértékét enyhébben, míg a másik büntetés tartamát szigorúbban határozza meg.
- [25] A bíróság jogerős határozatában alkalmazott megoldás azért törvénysértő, mert a különböző büntetési nemeket és az azokkal járó - így jelen esetben a vagyoni jellegű, illetve a tevékenység gyakorlásától eltöltő - joghátrányokat nem lehet közös nevezőre hozni. Azokat a hátrányos büntetés (stb.) tilalmának a meghatározása körében önállóan, külön-külön kell vizsgálni. Következésképpen a Pesti Központi Kerületi Bíróság megsértette a hátrányosabb büntetés kiszabásának tilalmát akkor, amikor az előkészítő ülésen előterjesztett ügyészi indítványhoz képest a halmazati büntetést úgy

szabta ki, hogy bár a pénzbüntetés napi tételeinek számát alacsonyabb mértékben szabta ki, ugyanakkor az egyidejűleg kiszabott közúti járművezetés tartamát az ügyész indítványában meghatározottnál hosszabb időtartamban határozta meg. A bűnhalmazatban megállapított bűncselekmények miatt kiszabott halmazati büntetés ez utóbbi rendelkezése tekinthető törvénysértőnek.

- [26] A Kúria ezért - a Be. 669. § (1) bekezdése alapján - megállapította, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.B.10.393/2018/4. számú ítéletének a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát megállapító rendelkezése törvénysértő. Egyúttal - a Be. 669. § (2) bekezdésének alkalmazásával - a jogorvoslati indítvánnyal támadott ítéletet megváltoztatta, és a ... terhelttel szemben kiszabott 1 év közúti járművezetéstől eltiltást 6 (hat) hónap közúti járművezetéstől eltiltásra enyhítette.

Az indítvány elvi tartalma

- [27] A bíróság megszegte a hátrányosabb rendelkezés tilalmára vonatkozó, a Be. 565. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést, amikor előkészítő ülésen az ügyész által előterjesztett 6 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra vonatkozó indítványnál hosszabb tartamú, 1 év közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki. A hátrányosabb büntetés tilalmára vonatkozó rendelkezés megszegése más rendkívüli jogorvoslattal nem támadható.

A döntés elvi tartalma

- [28] A hátrányosabb büntetés tilalmának megsértését jelenti, ha a bíróság az előkészítő ülésen hozott jogerős ítéletében az ügyészi indítványhoz képest annál hosszabb tartamú közúti járművezetéstől eltiltást szab ki. A hátrányosabb büntetés (intézkedés stb.) tilalmát büntetésenként (stb.) külön-külön kell érvényesíteni. E körben közömbös, ha az egyidejűleg kiszabott másik büntetés mértékét/tartamát az ügyész indítványánál enyhébb mértékben/tartamban határozza meg.

Záró rész

- [29] A jogorvoslat során felmerült bűnügyi költséget a Be. 669. § (4) bekezdése alapján az állam viseli.
[30] A Be. 666. §-a szerint a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat esetén - eltérő szabály hiányában - a XC. Fejezet (a felülvizsgálat) rendelkezéseit kell alkalmazni. A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait a XV. Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, ami következik a Be. 458. § (3) bekezdéséből is, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A határozat ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. A Kúria határozata elleni felülvizsgálatot a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont harmadik fordulata zárja ki.

Budapest, 2019. október 17.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A Kúria Bt.II.688/2019/5. számú ítélete 2019. október 17. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2019. október 17.

. Molnár Gábor Miklós s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Lévai Viktória
tisztviselő